

LECȚIA 8. Evanghelia după Luca. Un cadru pentru o teologie a suferinței și a dizabilității

Obiective

Studierea acestei lecții te va ajuta:

- Să ai o privire de ansamblu asupra Evangheliei după Luca și asupra semnificației acesteia pentru tema suferinței și a dizabilității.
- Să explici structura retorică a inversiunii din partea centrală a Evangheliei după Luca, și implicațiile ei în slujirea celor cu dizabilități.
- Să apreciezi implicațiile Evangheliei după Luca în înțelegerea învățăturii despre suferință și dizabilități din restul pasajelor aparținând Noului Testament.
- Să înțelegi mandatul din Luca 14.

Fă o plimbare imaginară printr-o librărie din zona ta. Imaginează-ți expuneri grandioase a celor mai recente, celor mai bine vândute cărți, scrise de cei ce pretind că au idei noi, îndrăznețe. Pentru numai 39,9 \$ poți să iei acasă o carte sau să o descarci pe telefonul sau calculatorul tău. Dar în primul secol, scrierile importante circulau în suluri scrise de mână și erau citite cu voce tare în adunări publice. Putem să presupunem că Evanghelia după Luca nu a fost bine primită de evreii zilelor lui. De ce? Pentru că ideile noi ale lui Luca afirmau că iudeii au înțeles exact pe dos mesajul Împărăției lui Dumnezeu. Acest revoluționar îl numea pe Isus Fiul lui Dumnezeu și Fiul Omului, care îi smerea pe cei mândri și îi onora pe cei smeriți.

Luca, un doctor îndrăgit, era singurul calificat să scrie Evanghelia lui Luca, pentru că era un om al educației și al culturii – un sirian din Antiohia, nu un evreu. Ca atare, a observat cu ușurință deosebirea dintre evrei și neamuri. Cunoștințele medicale ale lui Luca și experiența lui l-au făcut să fie și un om al compasiunii, obișnuit cu suferința, și totuși știind să aprecieze frumusețea și filosofia. Fără îndoială, Luca și apostolul Pavel au petrecut ore în discuții aprinse în timpul călătoriilor misionare relatate în Faptele Apostolilor. Amândoi erau preocupați adânc de cei alungați de societate și Luca este cel care ne relatează istorisiri despre Bunul Samaritean (Luca 10:33), Vameșul (18:13), Fiul Risipitor (15:11-24), și Tâlharul de pe cruce (23:43).

Nici un alt autor al Evangheliei nu surprinde inima lui Isus pentru cei afectați de dizabilități atât de bine ca Luca. Cinci din cele șase minuni pe care le-a consemnat sunt despre vindecări. În această lecție ne vom axa pe ceea ce creștinii, angajați în mișcarea ce se ocupă de persoane cu dizabilități, numesc „Mandatul din Luca 14” și vom căuta să înțelegem semnificația lui pentru o teologie biblică asupra suferinței și a dizabilității.

OSPITALITATE

Cine nu se bucură de o petrecere strălucită? Dar pentru creștinii contemporani, să urci scările unei petreceri comune reprezintă un pericol. Este ușor să dai daruri celor care le pot returna și să inviți pe cei care îți vor face același favor. Un asemenea raționament îi pot transforma pe creștini în prizonieri ai ordinii sociale lumești, condusă de nesiguranță și saturată de o goană după statut. Este o scenă falsă cu valori distorsionate. În Luca 14, Isus disecă acest sistem al ospitalității reciproce și ne deschide inimile către realitatea și recompensele lui Dumnezeu.

I. Atenția lui Luca pentru Împărăția lui Dumnezeu:

Potrivit Scripturii, Isus a venit în această lume ca să-i salveze pe cei păcătoși, ca să distrugă lucrările celui rău și ca să-L facă cunoscut pe Tatăl. Acest triplu obiectiv este cel mai bine expus în descrierea pe care o face Luca umanității lui Isus, față de oameni de orice categorie, de orice condiție, de orice etnie, și în mod special față de cei cu dizabilități. În călătoria Sa pe pământ, Isus a reflectat adevăratul caracter al Tatălui. Evanghelia după Luca Îl dezvăluie pe Isus ca împlinire a tot ce fusese promis în Lege, Profeți și Scrieri. Luca ne oferă lentila prin care ajungem să înțelegem adevărata natură a lui Dumnezeu ca Tată, Fiul și Duh Sfânt – și compasiunea Lui față de cei desconsiderați și față de păcătoși. El anticipă de asemenea misiunea și slujirea Bisericii, începând cu profețiile mesianice.

A. Profeții mesianice regăsite în Luca și în Faptele Apostolilor

Luca face cel puțin 32 de trimiteri la Profețiile Mesianice, din care multe au de-a face cu mesajul lui Hristos către neamuri, către cei zdrobiți și către cei alungați.

1. Mesajul către Neamuri – Luca 3:4-6
2. Lumina Neamurilor – Luca 2:32, Fapte 13:47-48, 26:23
3. Chemarea tuturor – Fapte 13:34
4. Duhul lui Dumnezeu revărsat peste toți – Fapte 2:16-21
5. Includerea neamurilor în Biserică – Fapte 15:16-17
6. Respingerea Evangheliei de către evrei, acceptarea ei de către neamuri – Fapte 13:40-41
7. Slujirea celor zdrobiți – Luca 4:16-21

B. Teme majore în Evanghelia lui Luca

Tema atotcuprinzătoare a lui Luca reiese clar din text atunci când declară că Isus este Salvatorul tuturor, indiferent de etnie, gen sau statut socio-economic. Temele secundare ale lui Luca sunt:

- **Mântuire pentru toți oamenii:** cu un accent special asupra proscrisilor și asupra păcătoșilor. (Luca 2:10-11, 19:10)
- **Duhul Sfânt:** niciun alt autor al Evangheliei nu menționează lucrarea Duhului Sfânt mai des decât Luca (Luca 1:15, 35, 41, 2:25-35)
- **Rugăciunea:** în multe pasaje de-a lungul cărții, Isus se roagă (Luca 5:15, 9:18, 11:1)
- **Redarea istoriei creștine:** Intenția lui Luca a fost să redea istoria mântuirii. Luate împreună, Evanghelia după Luca și Faptele Apostolilor redau lucrarea suverană a Domnului care duce mântuirea până la marginile pământului.
- **Ierusalim:** Deși Evanghelia după Luca este considerată evanghelia neamurilor, Ierusalimul are o importanță centrală aici. Isus decide să se îndrepte spre Ierusalim ca să-și împlinească menirea pe pământ (Luca 12:13-21, 16:19-31).
- **Femeile și rolul lor în slujirea creștină:** Nicio altă Evanghelie nu menționează mai des decât evanghelia lui Luca, rolul femeilor. (Luca 1-2, 7:36-50, 8:1-3, 13:10-17)

C. Învățăturile lui Isus în lumina crucii:

Dacă ai știi că mai ai puțin de trăit, ce mesaj ai dori cel mai mult să lași familiei tale și prietenilor tăi?

CITEȘTE : Luca 13:10 și Luca 14:1-14

Imaginează-ți că ești în mijlocul mulțimilor care-L ascultau pe Isus care spunea istorisiri pline de adevăruri puternice. În fiecare dintre aceste pasaje Isus începe cu o vindecare în zi de Sabat, urmată de două pilde și concluzionează în final printr-o relatare despre cei ce vor intra și cei ce nu vor intra în Împărăția lui Dumnezeu.

Cine a înțeles mesajul lui Isus?

Care erau lucrurile cele mai importante pentru El în timp ce se apropia de moartea Sa pe cruce?

Structura pentru Luca – Fapte

Isus în Galileea
În Samaria și Iudeea
În Ierusalim

Centrul Luca – Fapte _____ x _____ **Învierea și Înălțarea**

Biserica din Ierusalim
în Iudeea și Samaria
Prin lumea neamurilor
Predicarea Evangheliei de către Pavel ajunge până la Roma

1. Folosirea structurii de tip chiasm în Evanghelia lui Luca

De-a lungul Evangheliei sale și de-a lungul cărții Faptele Apostolilor, Luca folosește structura chiasmatică. Chiasmul sau structura inversată care este un procedeu stilistic folosit în antichitate pentru a evidenția paralelismul unor idei sau pasaje mai greu de înțeles. Era de folos și pentru memorare. Structura chiasmatică este sub forma literei X, care în alfabetul grecesc este litera Chi.

În schema de mai sus, Luca începe cu o perspectivă globală, datând nașterea lui Isus în timpul domniei împăraților romani, în Luca 2:1-3:1. Din acel punct, vedem misiunea lui Isus în Galileea, o zonă care adăpostea o mare populație iudaică, dar care era în primul rând o regiune a neamurilor.

Începând cu Luca 9:51-56, îl vedem pe Isus schimbându-și centrul de interes către Ierusalim. Scopul Lui era să mântuiască lumea, iar pentru acest scop trebuia să meargă la Ierusalim și să sufere pe cruce. Următoarea etapă are loc din momentul în care Isus călătorește de la Galileea la Ierusalim, trecând prin Samaria, și călătorind prin alte sate din Iudeea. Luca plasează cea mai mare parte a învățăturilor lui Isus în contextul acestei călătorii de la Galileea la Ierusalim.

2. Partea centrală a Evangheliei după Luca (9:51-18:34) este în ea însăși o structură chiasmatică care evidențiază opoziția față de mesajul lui Isus, costul uceniciei, și cel mai important, inversările Împărăției:

- a. Opoziția și costul uceniciei (9:51-62)
- b. Trimiterea celor 70 (10:1-24)
- c. Iubirea de aproapele și iubirea de Dumnezeu (10:25-42)
- d. Învățături despre rugăciune (11:1-13)
- e. Liderii rezistă mesajului lui Hristos (11:14-54)
- f. Judecata care va veni (12:1-13-9)
- g. **Inversările Împărăției (13:10-14:24)**
- f. Costul uceniciei (14:25-35)
- e. Căutarea și găsirea celor pierduți (15:1-32)
- d. A folosi și a abuza de averi (16:1-31)
- c. Învățături despre credință, iubirea de aproapele și de Dumnezeu (17:1-19)
- b. Venirea Împărăției (17:20-18:8)a.
Condițiile intrării în Împărăție (18:9-34)

Materialul găsit în această secțiune nu este în mod sistematic paralel în Marcu și Matei. În timp ce unele secțiuni se regăsesc în Matei și Marcu, modul în care le aranjează Luca este unic. Materialul din această secțiune este aranjat după teme și nu în ordine cronologică. Se poate ca intenția lui Luca să fi fost să relaționeze

învățăturile lui Isus în așa fel încât să redea ce era mai important pentru Isus în timp ce se îndrepta către cruce.

Mai mulți învățați au susținut că multe din pasajele din această secțiune s-ar afla într-o strânsă paralelă cu câteva din temele regăsite în Deuteronom. Dacă așa stau lucrurile, este posibil ca Luca să fi conturat portretul lui Isus ca Profetul care urma să vină (Deuteronom 18:15). Câteva din temele semnificative pentru Luca – acceptarea Împărăției de către proscrisii societății; și prefigurarea întoarcerii neamurilor – pot fi regăsite de asemenea în multe pasaje din Deuteronom (Deuteronom 28-33).

Inversările Împărăției se concentrează asupra grupului de oameni care sunt gata să plătească costul urmării lui Isus, cei săraci, cei șchiopi, cei orbi, cei ciungi. O privire mai atentă asupra pasajului din Luca 13:10-14:24, care alcătuieste apogeul secțiunii centrale ne arată care era cel mai important lucru pentru Isus în timp ce se îndrepta spre cruce. Odată, în Ierusalim, Isus se prezintă pe el însuși ca Mesia Evreilor (Luca 19:28-21:38), iar apoi se recomandă drept Mântuitorul Lumii (Luca 22:1-24:53).

După înviere, Luca nu menționează aparițiile lui Isus în Galileea, păstrând acțiunea în Ierusalim. Acest lucru are ca scop legătura geografică ce urmează a fi făcută cu structura din Fapte. Cartea Faptele Apostolilor urmează exact mișcarea inversă mutând scenariul din Ierusalim (cap. 1-5), la Iudea și Samaria (cap 6-9), apoi călătorind către Roma (cap. 9-28). Această structura chiastică evidențiază locul central al învierii și înălțării pentru mesajul lui Luca, accentuând natura universală a Evangheliei.

II. Mandatul din Luca 14: O privire mai atentă

Mandatul din Luca 14 este mai mult decât o invitație deschisă la masa Marelui Ospăț sau de a umple Biserica lui Cristos. Este definiția Împărăției lui Dumnezeu pe pământ, așa cum este înfățișată ea de Biserica universală a lui Hristos și de ceea ce urmează să fie în ceruri. Este ușa Împărăției deschisă larg pentru toată lumea – pentru cei tari și pentru cei slabi, pentru cei bogați și pentru cei săraci, pentru cei sănătoși și pentru cei bolnavi, pentru persoane cu sau fără dizabilități.

În Luca 13 și 14 Isus petrece timp departe de piețele urbane aglomerate ale Ierusalimului, în sate, unde se aflau oameni obișnuiți, de la țară. Dar chiar și acolo întâlnește lideri religioși, din ce în ce mai geloși pe El și pe așa zisa lui Împărăție. Isus ne arată clar că nu există om sau comunitate prea mică sau ne semnificativă pentru misiunea Lui (sau pentru misiunea noastră).

În lucrarea pastorului Dan'l Markham „Marea misiune pierdută”, el scrie despre apogeul acestor două împărății aflate în conflict și despre importanța Pildei Marelui Ospăț. Markham scrie:

„Învățătura lui Isus din Luca 14:1-24 apare în punctul de vârf al unei dispute în desfășurare între Isus și liderii religioși ai Israelului, dezvăluind gelozia lor crescândă și ura pe care I-o purtau, evidențiind două împărății aflate în conflict – una religioasă, în slujba sinelui, legalistă, care judecă, flămândă de putere, flămândă de bani, și insensibilă față de nevoile oamenilor. Cealaltă este Împărăția lui Dumnezeu, ghidată de milă, dreptate, credință, neprihănire, pace și bucurie în Duhul Sfânt. (Romani 14:17; Matei 23:23). Prețul final al conflictului celor două împărății este numărul de suflete al căror destin devine etern unit cu Hristos Regele.

CITEȘTE: „Marea Misiune Pierdută – Luca 13:10-17:10”, scrisă de pastorul Dan’l Markham.

Despre cine spune pastorul Markham că este chemat să ia parte la Sărbătoarea Ospățului celui Mare?

Prin ce se aseamănă sau prin ce diferă față de sărbătorile la care ai luat parte tu?

A. Contrastele și inversiunile Împărăției:

Steve Bundy, vicepreședinte Institutului Creștin axat pe dizabilități de la Joni și Prietenii, călătorește în țară și în afara ei învățând în biserici, colegii și în licee particulare. El observă în mod repetat lipsa de înțelegere a ceea ce înseamnă Împărăția lui Dumnezeu printre credincioși, inclusiv printre cei din rândul Bisericii. În lucrarea sa „Împărăția lui Dumnezeu și Dizabilitățile”, Bundy explică importanța contrastelor și inversiunile găsite în Luca 14. În această lecție vom analiza îndeaproape trei din aceste inversiuni, care ridică aceste importante întrebări:

- Cine este cel mai mare în Împărăție?
- Ești parte a Împărăției?
- Care este comunitatea Împărăției?

CITEȘTE: „Împărăția lui Dumnezeu și dizabilitatea. Un comentariu pe Luca 14:1-24”, de Pastorul Steve Bundy

B. Cine este cel mai mare în Împărăție? Luca 14:7-11

1. În pilda pe care Isus a spus-o în Luca 14:7-11, ce oportunități au ratat invitații când au ales locurile de onoare pentru ei înșiși?
2. Cine ia decizia finală în ceea ce privește locurile de onoare?

Ironia prezentă aici nu poate fi trecută cu vederea. Isus tocmai a vindecat un om cu dizabilități care nu fusese invitat la masă. În loc să sărbătorească împreună cu acest om intervenția miraculoasă invitându-l la masă, invitații încercau să obțină recunoașterea propriei lor valori de către ceilalți revendicând cele mai bune locuri.

Invitații au pierdut oportunitatea de a inversa segregarea socială pe care acest bărbat, care tocmai a fost vindecat, o experimentase datorită dizabilității sale. Acțiunea lui Isus l-a revendicat pe acest om pentru Împărăție, inversând tradiția religioasă.

Se poate ca Isus să fi ales ca exemplu ospățul de la nuntă pentru că locurile de onoare erau mai clar stabilite acolo decât la masa dată în casa fariseului. Pilda a oferit posibilitatea trecerii ușoare la învățătura lui Isus asupra invitațiilor pe care le faci la o astfel de masă și asupra importanței deciziei finale a gazdei în aranjarea locurilor. Așa cum am văzut în pilda din Luca 13, Dumnezeu este gazda care atribuie locurile de onoare în Împărăția Sa.

3. Ce virtute lipsea din inima oaspeților?

Problema pentru acest grup nu era o problemă de lipsă de cunoștință, ci era o problemă a inimii. Deși știau bine învățăturile Scripturii, erau plini de mândrie și de aroganță. Isus a încheiat această pildă prin cuvintele: „Căci oricine se înalță va fi smerit; și cine se smerește va fi înălțat”(Luca 14:11). Foarte asemănător cu modul în care a încheiat și învățătura din Luca 13:30, „Și iată că sunt unii din cei de pe urmă, care vor fi cei dintâi, și sunt unii din cei dintâi, care vor fi cei de pe urmă.” În mintea acestor lideri spirituali, omul cu dizabilități era pe ultimul loc iar ei erau primii. Isus a clarificat că nu așa stau lucrurile în împărăția lui Dumnezeu.

C. Care este natura Împărăției? Luca 14:12-14

În acest pasaj, Isus își îndreaptă atenția înspre gazdă. Vorbindu-i în mod direct, Isus ofera una dintre cele mai descriptive explicații ale naturii Împărăției lui Dumnezeu regăsită în Evanghelia lui Luca. Similar cu modelul din capitolul 13, Isus trece de la evanghelizare la slujirea celor cu dizabilități (Luca 14:1-6), apoi la conturarea unui stil de viață caracterizat de smerenie și de acordare a întâietății altora (Luca 7-11), apoi la descrierea unui stil de viață care îi include pe cei cu dizabilități (inclusiv a neamurilor, a celor săraci, cei respinși și a străinilor), și a concluzionat aducând o imagine asupra Împărăției viitoare.

Isus a oferit această lecție gazdei: „Ci, când dai o masă, cheamă pe săraci, pe schilozi, pe șchiopi, pe orbi.”(Luca 14:13). Isus a făcut „însărcinarea” Sa clară și gazdei prânzului sau cinei în versetele anterioare. Aceasta este o instrucțiune clară adresată Bisericii, de a include persoanele cu dizabilități atât în viața noastră personală, cât și în comunitățile noastre confesionale.

- Prima „însărcinare” ne este dată fiecăruia din noi, în mod individual. Dacă dorim ca viața noastră să reflecte Împărăția lui Dumnezeu, atunci trebuie să trăim la fel ca Regele, o viață care îi include pe cei cu dizabilități.

- A doua „însărcinare” este adresată Bisericii, reprezentanților Împărăției Lui. Acestea se regăsesc în Luca 14:15-24, la care ne vom uita în cele ce urmează.

Faptul că Isus a folosit atât termenul “prânz” (αριστον/ariston) cât și termenul „cină” (δειπνον/deipnon), sugerează că nu se referea numai la o anumită masă din timpul zilei, ci mai degrabă comunica noțiunea de masă la modul general pentru a fi cuprinse toate în ospitalitatea omului. Cu alte cuvinte, Isus nu sugera doar o masă specială, dată ocazional. Noi ar trebui să includem oameni care se află înafara zonei noastre de confort, cei pe care i-am putea considera ca fiind „mai prejos” decât noi și să facem asta ca parte a vieții noastre de zi cu zi.

Mai specific, Isus menționează aici lista tipică a unui fariseu, incluzând „prieteni, frați, neamuri și vecini bogați”(Luca 14:12).

1. Ce spune acest text despre înțelegerea de către Biserică a naturii Împărăției?
2. Dacă Împărăția este una în care persoanele cu dizabilități nu au un loc de onoare, cum ar putea onora Biserica inima Regelui, în ceea ce-i privește pe cei neglijăți din societatea noastră?

Autorul și pastorul John Piper a observat că până și cei mai credincioși ucenici ai lui Isus trebuie să învingă tendința naturală axată spre reciprocitate. Într-o predică pe care el a ținut-o de Ziua Recunoștinței, Piper se referea la mandatul din Luca 14.

„Există în inima fiecărui om o teribilă și puternică tendință de a trăi sub legea răsplătii pământești, sub legea reciprocității. Există o înclinație subtilă și neîncetată în carnea noastră să facem ce putem pentru ca viața să devină cât mai confortabilă cu putință și să evităm ceea ce ne-ar aduce un inconvenient sau care ne-ar scoate din rutina noastră placidă, sau care ar adăuga o cât de mică tensiune cinei noastre de Ziua Recunoștinței. Cei mai sfinți dintre noi se luptă în fiecare zi ca să nu fie înrobiți de tendința universală de a acționa mereu urmărind câștigul pământesc cel mai mare.

Oamenii care tratează acest text cu superficialitate considerându-l o exagerare retorică sunt probabil orbi față de imposibilitatea de a supraestima corupția inimii umane și a puterii sale de a ne înșela să credem că totul este bine, când de fapt suntem robiți de legea reciprocității, lege care spune: tot timpul să faci ceea ce te-ar răsplăti convenabil, să nu-ți lași întreruptă starea de bine, confortul tău domestic și liniștea ta socială. Cuvintele lui Isus sunt radicale pentru că păcatul nostru este radical. El flutură un steag roșu pentru că pe acest drum doar distrugerea îi mai așteaptă pe cei guvernați de legea reciprocității. De ce are importanță în viața eternă pe cine chemi la masa de Ziua Recunoștinței? Acest act dezvăluie care ne este comoara. Oare Isus, poruncile și promisiunile Lui sunt mai valoroase pentru noi decât tradiția, convențiile lumești și confortul pământesc? Este El comoara noastră sau este lumea? Această întrebare nu își primește răspunsul printr-o invitație la Biserică, ci la o cină de Ziua Recunoștinței, și oră

de oră, în fiecare zi, prin faptul că suntem dispuși să acceptăm un inconvenient pentru cei care nu ne pot răsplăti, sau prin faptul că îi evităm ca să ne păstrăm intactă rutina placidă. Contează pe cine inviți la cina din Ziua recunoștinței pentru că are importanță unde este comoara ta.

Acest mandat de a include persoanele cu dizabilități nu este doar un act de binefacere. Deși s-ar putea ca ei să aibă resurse financiare limitate, Biserica va fi binecuvântată ca urmare a includerii lor. Deși fariseii vedeau reciprocitatea în termenii a ceea ce puteau anticipa că vor primi de la cei bogați și influenți, nu vă înșelați cu privire la acest lucru – oamenii cu dizabilități sunt capabili să răsplătească prin prezența și viața lor. Din Luca 14:14 aflăm că va fi nu numai o răsplată pământească ci și una cerească: „ți se va răsplăti la învierea celor neprihăniți.” După cum analizează William Hendriksen, „Care slujitor nu poate să certifice faptul că unele dintre cele mai bune lecții pe care le-a învățat vreodată i-au fost date de săraci... de cei mici, bolnavi, cu handicap, sau de cei muribunzi?”

D. Marele ospăț – cine ocupă locurile de la masă? Luca 14:15-24

1. Ce se așteptau evrei care stăteau la masă să reflecte Împărăția viitoare?
2. Care erau așteptările lui Isus asupra Împărăției viitoare?

Pe măsură ce Luca creează dialectica dintre responsabilitatea umană și prioritățile lui Dumnezeu de har și inițiativă, observăm din nou o evidențiere a paralelei capitolelor 13 și 14, cu accent pe contraste și inversiuni. Inversiunea aici se reflectă asupra așteptărilor celor ce au fost martorii misiunii Lui Isus pe pământ și care se așteptau să fie prezenți la serbarea Împărăției escatologice.

De îndată ce Isus a adus în discuție învierea dreptilor, cineva de la masă a sărit direct la subiectul „prânzul în Împărăția lui Dumnezeu!”(Luca 14:15). Din context și după răspunsul dat de Isus, reiese clar că tonul celui care a vorbit era destul de „pios”. Fiind curând mustrat de Isus pentru lipsa sa de grijă față de cei cu dizabilități și față de proscrisi, și știind acum despre locurile rezervate celor săraci, acest invitat a încercat să dea un răspuns corectiv privind poziția lui (și a celorlalți invitați) la Marele Ospăț al Împărăției.

Această atitudine a reușit doar să întetească mânia lui Isus. Într-un fel, El le-a răspuns: „Vreți să vorbim despre Împărăție? Ok, hai să vorbim despre Împărăție.” Și apoi a lansat o pildă care este fără îndoială punctul culminant în epistola lui Luca.

În capitolele 13 și 14 Isus deja:

- a slujit două persoane cu dizabilități,

- a muștră de două ori liderii religioși pentru ipocrizia lor și pentru mai marea lor preocupare pentru animalele lor și pentru propriile lor afaceri decât pentru copiii prigoniți ai lui Dumnezeu (și toate acestea în numele Lui),
- a profetizat despre neamuri și despre cei din afară că vor deveni copii în împărăția lui Dumnezeu, iar cei ce erau parte a împărăției vor fi alungați, și
- a transmis în mod specific că un mod de viață care reflectă Împărăția este un mod de viață al includerii celor cu dizabilități.

Acum Isus urma să dea lovitură finală: tot ceea ce a spus El până la acel punct era o simplă reflecție a Împărăției viitoare! Pentru cei prezenți, o discuție despre „ospățul în Împărăția lui Dumnezeu” (Luca 14) avea un înțeles clar. Evreii vedeau Regatul Mesianic în toată măreția lui la fel ca un ospăț grandios, cu abundente cantități de mâncare, băutură și părtașii, cu Dumnezeu stăpânind în final peste întreg pământul, inclusiv peste neamuri:

„Domnul oștirilor pregătește tuturor popoarelor, pe muntele acesta, un ospăț de bucate gustoase, un ospăț de vinuri vechi, de bucate miezoase, pline de măduvă, de vinuri vechi și limpezite.” (Isaia 25:6, vezi de asemenea Ps.23:5, Matei 8:11-12, 22:1, 26:29, Marcu 14:25, Apocalipsa 3:20, 19:9)

Întorcându-se la omul mulțumit de sine, Isus reiterează sub formă de pildă, ceea ce deja spusese despre „locurile de onoare” și despre „lista de oaspeți”, care cuprindea numele celor cu dizabilități și a celor respinși. Acum El indica faptul că, acest „ospăț al împărăției” în care ei își puseseră nădejdea va fi de fapt „plin” (Luca 14:23) de cei despre care tocmai vorbiseră.

În acele zile nu era neobișnuit ca întâi să chemi pe cineva la un ospăț și apoi să trimiți pe cineva ca să le amintească să vină. Povestea nu indică faptul că ar fi refuzat cineva prima dată, așadar erau așteptați să participe odată ce ospățul a fost pregătit. În timp ce gazda aștepta cu nerăbdare să-i apară oaspeții și să se bucure de ospățul bine pregătit, slujitorul lui s-a întors cu mesajul – nu vine nimeni – de parcă toți s-ar fi înțeles să nu participe la ospăț.

Luca clarifică acest lucru în versetul 18, care poate fi tradus literal astfel, „au început să se dezvinovățească rând pe rând.” După cum analizează Plummer „Nu era nicio diferență; era ca o conspirație aranjată dinainte: toți s-au scuzat că sunt prea ocupați în prezent ca să poată veni. Și nu era nici măcar o excepție.” Observați că, dintre toate scuzele menționate, niciuna nu era o scuză legitimă care să justifice „dezonorarea” gazdei și a ospățului său. Cumpărătul unui teren, a unui bou, sau căsătoria erau toate scuze insuficiente pentru a dezonora gazda. Ce analogie puternică pentru cei ce nu vor lua parte la acest ospăț escatologic! E ca și cum ceva din inima lor i-ar fi determinat să conspire împreună pentru a se ascunde în spatele scuzelor, pentru a evita să-l onoreze

pe cel ce era gazdă, sau în acest caz pe „Gazda gazdelor, Regele regilor și Domnul domnilor”.

Pe tot parcursul pildei Isus a vorbit din punct de vedere al Gazdei. La finalul pildei, totuși, este clar în Luca 14:24 că Isus a trecut de la perspectiva gazdei la propria Lui perspectivă, vorbindu-le direct celor prezenți: „Căci vă spun”. Isus s-a adresat personal celor ce îl ascultau: voi sunteți invitații care au căutat scuze; cei care nu au cautat scuze sunt cei săraci, cei infirmi, cei orbi și cei ologi (vs.21).

În timp ce gazda îl asculta pe servitor, devine furios pe scuzele ilegite și poruncește slujitorilor săi să meargă „degrabă în piețele și ulițele cetății” și să aducă „aici pe cei săraci, ciungi, orbi și șchiopi” (Luca 14:21). Slujitorul a trebuit să iasă afară din cartiere, hoteluri, școli, și chiar din sinagogă ca să-i găsească pe cei cu dizabilități. Observați separarea celor cu dizabilități de cei integrați – slujitorul a trebuit să iasă afară din cartiere, hoteluri, școli, și chiar din sinagogă ca să-i găsească pe cei cu dizabilități.

Stăpânul i-a spus slujitorului să „aducă aici (înăuntru)”(vs.21) Hendriksen observă:

„Acest lucru a fost probabil necesar, nu atât pentru faptul că, spre exemplu, cei orbi n-ar fi fost în stare să găsească sala ospățului decât dacă erau duși de mână și conduși, ci mai degrabă pentru că toate grupurile de oameni menționate aici s-ar putea confrunta cu îndoieli serioase cu privire la ideea că un ospăț fastuos ar putea fi într-adevăr pentru ei.”

De data aceasta servitorul trebuia să-i „silească” să vină (vs.23). Limbajul redă o puternică stăruință sau constrângere, care uneori era necesară în cazul lor. Gazda își dorea casa „plină” de oameni care erau săraci, ciungi, orbi, ologi; el nu avea să înceapă ospățul până când nu erau toți adunați și nu aveau toți un loc la masă. Cei care în mijlocul confortului modului lor de viață și a mulțumirii de sine au apelat la scuze nu aveau să participe sub nicio formă la ospăț. Dar pentru cei cu dizabilități și pentru alți oameni marginalizați din societatea lui, gazda a clarificat: Împărăția era alcătuită din „acești foarte neînsemnați frați ai Mei” (Matei 25:40).

III. Găzduind un ospăț similar cu cel din Luca 14:

Unul din modelele pe care le recomandă Joni și Prietenii bisericilor este ospățul din Luca 14. Este un mare pas către comunitatea persoanelor cu dizabilități și crează relații între voluntari și familiile din biserică. Această idee urmează de asemenea principiul din Isaia 58:7-8 care spune: *„Împarte-ți pâinea cu cel flămând și adu în casa ta pe nenorociții fără adăpost; dacă vezi pe un om gol, acoperă-l... Atunci lumina ta va răsări ca zorile, și vindecarea ta va încolți repede; neprihănirea ta îți va merge înainte, și slava Domnului te va însoți.”*

Uite cum poți găzdui un ospăț în biserică ta:

Planifică un ospăț în maniera lui Luca 14. Adună voluntari ca să pregătească mâncarea și să aranjeze mesele. Decorează masa și pregătește mici coșulețe de dăruit. Apoi invită un număr de oameni cu dizabilități și pe familiile lor ca să participe. După cină oferă cadouri la ușă sau diplome surpriză. Ține un scurt program biblic cu accent pe mărturia cuiva. Proclamă Evanghelia la sfârșitul programului.

ASCULTĂ: „Masa ospățului” de Joni Eareckson Tada, o înregistrare radio aparținând celor de la Joni și Prietenii. (<http://www.joniandfriends.org/banquet-table/>)

Învățăturile lui Isus din Luca 14 au fost radicale și revoluționare nu numai pentru zilele sale, ci ele continuă să fie o provocare și pentru creștinii de azi. El răstoarnă sistemul nostru de valori umane și ne cheamă să trăim fiind amabili, ospitalieri și radical inclusiv. Acestea nu sunt simple sfaturi bune, care transformă oamenii buni în oameni și mai buni. Aceasta este manifestarea credinței în viața noastră, în așa manieră încât să exemplifice regula salvatoare a lui Dumnezeu prin care omenirea să vină la pocăință și la credință. Când viața noastră de zi cu zi reflectă atitudinea și comportamentul lui Isus Însuși, putem spune ca și apostolul Pavel „Călcați pe urmele mele, întrucât și eu calc pe urmele lui Hristos.”(Corinteni 11:1).

Reflectii – Lectia 8:

Evanghelia după Luca: Un Cadru Pentru Teologia Suferinței și a Dizabilității

1. Apropiindu-se de moartea Lui pe cruce, care au fost cele mai importante învățături din perspectiva lui Isus?
2. Descrie structura „chiastică” din Luca 13 și 14.
3. Care este mandatul din Luca 14?
4. De ce este atât de importantă înțelegerea inversiunilor și a contrastelor, pentru stabilirea valorilor creștine esențiale, precum și a celor aparținând bisericii?
5. De ce numește pastorul Markham pasajul din Luca 14: „Ultima misiune uitată”?
6. Ce implicații are Luca 13 și 14 pentru o teologie a suferinței și a dizabilității.
7. Ce putem presupune din Pilda Marelui Ospăț despre Cina de la Nunta Finală a Mielului din Apocalipsa 19:7-9?
8. Descrie un moment din viața ta, în care ai trăit cu adevărat mesajul din Pilda Marelui Ospăț.

MAREA MISIUNE PIERDUTĂ: LUCA 13:10- 17:10 – de Pastorul Dan`l Markham

Marea dezbatere biblică

Luca 14 trebuie luat în considerare în contextul mai larg al textului cuprins în Luca 13:22-17:10. A.T.Robertson în lucrarea „A Harmony of the Gospels” (“O armonie a Evangheliilor”) numește această etapă în misiunea lui Hristos „Ultima misiune din Perea”.

Luca 17:10 notează încheierea primei etape a Ultimei misiuni din Perea, în momentul în care Isus trece Iordanul înapoi, către vest, spre Efraim sau poate către nordul Iudeii, doar ca să se întoarcă la Perea din nou, prin sudul Galileii, în traseul Său final spre Ierusalim; astfel, El a completat etapa a doua și finală a Ultimei Misiuni din Perea.

Timpul petrecut de El în Perea a fost vârful a ceea ce se numește ”Ultima misiune din Iudeea”. În jurul anului 30 d. Hr., acest tur în Perea a constituit o misiune de aproximativ trei luni și jumătate către îndepărtata margine a estului rural al Israelului. În mod clar Isus se retrăgea din Ierusalim spre est datorită furiei crescânde a celor pe care i-a jignit neintenționat sau i-a confruntat în mod intenționat – liderii religioși ai Iudeii și ai Ierusalimului. Aceste confruntări de cele mai multe ori au rezultat în învăluirea în rușine a regulilor sinagogii, a preoților și a fariseilor.

„Cum ziceți voi că hulesc Eu, pe care Tatăl M-a sfințit și M-a trimis în lume? Și aceasta, pentru că am zis: „Sunt Fiul lui Dumnezeu!” Dacă nu fac lucrările Tatălui Meu, să nu Mă credeți. Dar dacă le fac, chiar dacă nu Mă credeți pe Mine, credeți măcar lucrările acestea, ca să ajungeți să cunoașteți și să știți că Tatăl este în Mine, și Eu sunt în Tatăl.” La auzul acestor vorbe, căutau iarăși să-L prindă; dar El a scăpat din mâinile lor. Isus S-a dus iarăși dincolo de Iordan, în locul unde botezase Ioan la început. Și a rămas acolo. Mulți veneau la El și ziceau: „Ioan n-a făcut niciun semn; dar tot ce a spus Ioan despre Omul acesta era adevărat.” Și mulți au crezut în El în locul acela” (Ioan 10:36-42).

Scriptura ne spune că după ce oamenii de rând din Perea l-au auzit pe Isus spunând Pilda Marelui Ospăț, „mulți au crezut în El”. El nu avea doar un plan de marketing standard, de a evangheliza doar zonele mari, urbane, cum era Ierusalimul, ci s-a dus în „sate”, la oamenii simpli de la țară. Aici ne spune și nouă să misionăm – „mergeți în piețe și pe drumurile de țară” (Luca 14:23). Nicio comunitate – și nici o persoană – nu este prea mică sau însemnificantă pentru misiunea Marelui Doctor.

În timp ce sunt de acord cu A.T.Robertson că aici contextul geografic și cronologic este misiunea din Perea, eu susțin ca exista un context tematic mai important: acela al interacțiunii lui Hristos cu ceilalți. Este conflictul crescând între Hristos și elita religioasă aflată la conducere. Învățătura lui Isus, din Luca 14, este un răspuns plin de zel la conflictul

dintre spiritul religios al vremii și lucrarea Duhului Sfânt; o ciocnire între două împărății, a două spirite: spiritul religios și Duhului Sfânt.

Învățătura lui Isus din Luca 14:1-24 culminează cu o dezbateră în desfășurare între Isus și liderii religioși ai Israelului, dezvăluind gelozia și ura lor crescândă pentru El. Acest pasaj subliniază clar două împărății în conflict. Prima împărăție este religioasă, în slujba sinelui, legalistă, care judecă, flamandă de putere, flamandă de bani, și insensibilă față de nevoile oamenilor. Cealaltă este Împărăția lui Dumnezeu, ghidată de milă, dreptate, credință, neprihănire, pace și bucurie în Duhul Sfânt (Romani 14:17, Matei 23:23). Începutul conflictelor dintre aceste împărății este tratată în paralel și în Evangheliile după Matei și Marcu (Matei 12:10, Marcu 3:2). În cartea sa "Pur și simplu creștin", pastorul N.T. Wright oferă imaginea:

"Dumnezeu urma să acționeze în vederea instalării Împărăției, dar într-un mod la care niciunul din discipolii lui Isus (în pofida încercărilor Lui de a le explica) nu s-a gândit. El avea să lupte lupta mesianică, pierzând-o. Adevăratul dușman, la urma urmei, nu era Roma, ci puterea celui rău care stătea în spatele aroganței și violenței umane, puterea celui rău cu care liderii Israelului s-au aliat în mod fatal. Era timpul ca răul care pândise pașii lui Isus de-a lungul carierei Sale – maniacii care urlau, conspiratorii irodieni, cârcotașii farisei, complotiștii preoți conducători, trădătorul dintre propriii lui discipoli, șoaptele din propriul suflet – să se adune toate într-un val imens al răului care avea să se spargă cu toată forța deasupra capului Său."

Lucrările pline de bunătate ale lui Isus, ca de exemplu vindecările pe care le-a făcut în ziua Sabatului, au clătinat echilibrul liderilor legalisti ai Iudaismului. Acești bărbați tămâiați, având întotdeauna dreptatea de partea lor, căliți din punct de vedere spiritual, nutreau o ură crescândă pentru Isus. Ar trebui să observăm că această ură crescândă pentru El nu era datorată în exclusivitate vindecărilor pe care le-a făcut în zi de Sabat, sau datorată popularității lui Isus în rândul mulțimii de oameni. Motivul central era faptul că El susținea că este Fiul lui Dumnezeu (Dumnezeu Însuși – Ioan 10:33); și în adevăr era și este.

Această serie de dezbateri sau conflicte se încheie printr-o serie de pilde în Luca 16. „*Tocmai de aceea căutau și mai mult iudeii să-L omoare, nu numai fiindcă dezlega ziua Sabatului, dar și pentru că zicea că Dumnezeu este Tatăl Său și Se făcea astfel deopotrivă cu Dumnezeu.*” (Ioan 5:18). Totuși, au fost câțiva membrii ai elitei evreiești care nu s-au agățat de religiozitatea lor și au ajuns să creadă în Isus ca Mântuitor.

Așa că rama contextuală completă a pasajului din Luca 14:1-24 este cuprinsă în pasajul cuprins în Luca 13:10 – 17:10. Este un conflict al împărățiilor – în care împărăția întunericului încearcă să zădărnicească planul lui Dumnezeu cu privire la omenire. Acest conflict implică două mize cu implicații adânci: 1) Ca oamenii să vadă întreg câmpul gata de recoltă, așa cum îl vede Dumnezeu; 2) Salvarea tuturor celor care compun acest câmp. Mare parte din această temă a Salvării este cuprinsă în aceste nouă pilde:

1. Pilda seminței de muștar, 13:18-19
2. Pilda aluatului, 13:20-21
3. Pilda ușii strâmte, 13:22-30
4. Pilda marelui ospaț, 14:15-24
5. Pilda oii rătăcite, 15:1-7
6. Pilda monedei pierdute, 15:8-10
7. Pilda fiului risipitor, 15:11-31
8. Pilda ispravnicului necredincios, 16:11-15
9. Pilda bogatului nemilostiv și a lui Lazar, 16:19-31

Prețul final al conflictului celor două împărății este numărul de suflete al căror destin devine etern unit cu Hristos Regele.

Dumnezeu este viața celor mulți

S-a întâmplat atunci, pe când intra în casa unuia din conducătorii fariseilor ca să mănânce pâine într-o zi de Sabat, atunci ei L-au studiat îndeaproape. Și era un anume bărbat care stătea lângă El și avea hidropizie. Și răspunzând, Isus a spus oamenilor legii și fariseilor: *„Este îngăduit în ziua Sabatului să vindec?”*

Dar ei tăceau. L-a luat, l-a vindecat și l-a lăsat să plece. Apoi le-a răspuns zicând: *„Cine dintre voi, dacă-i cade copilul sau boul în fântână, nu-l va scoate îndată afară, în ziua Sabatului?”* Iar ei nu i-au putut răspunde cu privire la aceste lucruri. *„Când ești poftit de cineva la nuntă, să nu te așezi la masă în locul dintâi; ca nu cumva, printre cei poftiți de el, să fie altul mai cu vază decât tine, și cel ce te-a poftit și pe tine și pe el să vină să-ți zică: „Dă locul tău omului acestuia.” Atunci, cu rușine, va trebui să iei locul de pe urmă. Ci, când ești poftit, du-te și așază-te în locul cel mai de pe urmă; pentru ca atunci când va veni cel ce te-a poftit să-ți zică: „Prietene, mută-te mai sus.” Lucrul acesta îți va face cinste înaintea tuturor celor ce vor fi la masă împreună cu tine. Căci oricine se înalță va fi smerit; și cine se smerește va fi înălțat.”*

Apoi de asemenea a spus celui ce l-a invitat: *„Când dai un prânz sau o cină, să nu chemi pe prietenii tăi, nici pe frații tăi, nici pe neamurile tale, nici pe vecinii bogați, ca nu cumva să te cheme și ei la rândul lor pe tine, și să iei astfel o răsplată pentru ce ai făcut.”* Unul din cei ce ședeau la masă cu El, când a auzit aceste vorbe, l-a zis: *„Ferice de acela care va prânzi în Împărăția lui Dumnezeu!”* Și Isus i-a răspuns: *„Un om a dat o cină mare și a poftit pe mulți. La ceasul cinei, a trimis pe robul său să spună celor poftiți: „Veniți, căci iată că toate sunt gata”. Dar toți, de parcă fuseseră vorbiți, au început să se dezvinovățească. Cel dintâi i-a zis: „Am cumpărat un ogor și trebuie să mă duc să-l văd; rogu-te să mă ierți.” Un altul a zis: „Am cumpărat cinci perechi de boi și mă duc să-i încerc: iartă-mă, te rog.” Un altul a zis: „Tocmai acum m-am însurat și de aceea nu pot veni.” Când s-a întors robul, a spus stăpânului său*

aceste lucruri. Atunci stăpânul casei s-a mâniat și a zis robului său: „Du-te degrabă în piețele și ulițele cetății și adu aici pe cei săraci, ciungi, orbi și șchiopi.” La urmă, robul a zis: „Stăpâne, s-a făcut cum ai poruncit, și tot mai este loc. Și stăpânul a zis robului: „Ieși la drumuri și la garduri, și pe cei ce-i vei găsi, silește-i să intre, ca să mi se umple casa. Căci vă spun că niciunul din cei poftiți nu va gusta din cina mea.” (Luca 14:1-24)

Discuții dintre cele de înaltă ordine au loc la ospetele care-l aveau în centru pe Isus – tovarășii adânci, necesare și pline de înțeles. Este uimitor să arunci o privire asupra lucrurilor pe care le spune Biblia despre Marele Ospăț Final. Cred că ospațul de la „sfârșitul veacurilor” descris de profetul Isaia este același ospăț despre care vorbește și Isus în Luca 14.

„Domnul oștirilor pregătește tuturor popoarelor, pe muntele acesta, un ospăț de bucate gustoase, un ospăț de vinuri vechi, de bucate miezoase, pline de măduvă, de vinuri vechi și limpezite. Și, pe muntele acesta, înlătură marama care acoperă toate popoarele și învelitoarea care înfășoară toate neamurile; nimicește moartea pe vecie: Domnul Dumnezeu șterge lacrimile de pe toate fețele și îndeapără de pe tot pământul ocara poporului Său; da, Domnul a vorbit.” (Isaia 25:6-8).

În Luca 14:13 și în Luca 5:29, găsim cuvântul grecesc *doche*, care literal înseamnă „distracție, festivitate sau consum de vin”. În Cântarea lui Solomon „*El m-a dus în casa de ospăț, și dragostea era steagul fluturat peste mine.*”(2:4), în ebraică citim „*El m-a adus în casa de vin*”, așadar o casă îmbelșugată, un loc plin de bucuria dată de prezența Duhului Sfânt; „*Căci Împărăția lui Dumnezeu este... neprihănire, pace și bucurie în Duhul Sfânt.*”(Romani 14:17). „*Nu vă îmbătați de vin, aceasta este destrăbălare. Dimpotrivă, fiți plini de Duh.*”(Efeseni 5:18). Vinul, pe tot parcursul Bibliei, reprezintă abundență, binecuvântare, și bucuria care rezultă din descoperirea Duhului Sfânt nouă. „Băutul vinului” nu este o invitație la beție, ci o celebrare a bucuriei dată de ospățul și înfruptarea din fructului vinului la timpul recoltării și a plenitudinii, bucurându-ne de binecuvântările lui Dumnezeu. La vremea recoltării, în Israel (din iulie până în septembrie), cele mai alese fructe ale viței de vie dădeau cel mai proaspăt suc, înainte de a începe repede să fermenteze, ceea ce se întâmpla la 24 de ore după presarea strugurilor.

Dumnezeu dorește ospățul cu care a ales să ne binecuvinteze, sa mergă FOATE bine – cel mai ales ospăț dintre ospete; iar în ceea ce-L privește pe Dumnezeu, cu cât vor fi mai mulți, cu atât va fi mai voios. În versetul 23, vedem că Dumnezeu ne trimite să-i adunăm pe acești oameni preaiubiți pentru El, pentru că El dorește să aibă „casa plină”.

Așa că ospățul despre care vorbește Luca 14 nu-și va găsi comparație pe partea aceasta a cerului. Totuși putem gusta din ceea ce înseamnă rai, chemând pe cei săraci sau pe cei afectați de o dizabilitate să trăiască în casa lui Dumnezeu, mergând și convingându-i să vină la biserică.

De fapt, câțiva misionari de la Joni și Prietenii împreună cu bisericile locale au găzduit la modul propriu oșpețe ca cel din Luca 14 – invitând pe cei săraci și pe cei cu dizabilități ca să îi cinstească și să le ofere un ospăț de primă clasă tuturor. Este o sărbătoare incredibilă, și totuși doar o umbră slabă a ceea ce va urma.

Am fost binecuvântat să predic Evanghelia la mai multe națiuni, din Rusia până în Guatemala. Nu am mai gustat o așa dulceață în Duhul Sfânt, o așa părtășie divină, o așa perfectă anticipare a ceea ce va fi familia divină, ca și atunci când i-am servit pe cei săraci și pe cei afectați dizabilități. Am călătorit de la Krasnodar și Krasnoyarsk, Rusia, până la un sat semănând cu o grămadă de gunoi, în Nicaragua, și până la adăposturile pentru familii ale organizației Joni și Prietenii, în America Centrală. Am fost părtăș unor circumstanțe în care dragostea lui Dumnezeu era așa de densă încât te puteai simți gădilat de prezența Sa corporală; acolo unde bucuria era atât de profundă încât plângeai, iar închinarea atât de divină încât nu-ți doreai să faci nimic altceva.

Isaia descrie această realitate astfel:

„Iată postul plăcut Mie: dezleagă lanțurile răutății, deznoadă legăturile robiei, dă drumul celor asupriți și rupe orice fel de jug; împarte-ți pâinea cu cel flămând și adu în casa ta pe nenorociții fără adăpost; dacă vezi pe un om gol, acoperă-l, și nu întoarce spatele semenului tău. Atunci lumina ta va răsări ca zorile, și vindecarea ta va încolți repede; neprihănirea ta îți va merge înainte, și slava Domnului te va însoți. Atunci tu vei chema, și Domnul va răspunde, vei striga, și El va zice: „Iată-Mă!” (Isaia 58:6-9).

Isus a descris același scenariu astfel:

„Când va veni Fiul omului în slava Sa cu toți sfinții îngeri, va ședea pe scaunul de domnie al slavei Sale. Toate neamurile vor fi adunate înaintea Lui. El îi va despărți pe unii de alții cum desparte păstorul oile de capre; și va pune oile la dreapta, iar caprele la stânga Lui. Atunci Împăratul va zice celor de la dreapta Lui: „Veniți binecuvântații Tatălui Meu de moșteniți Împărăția care v-a fost pregătită de la întemeierea lumii. Căci am fost flămând, și Mi-ați dat de mâncat; Mi-a fost sete, și Mi-ați dat de băut; am fost străin, și M-ați primit; am fost gol, și M-ați îmbrăcat; am fost bolnav, și ați venit să Mă vedeți; am fost în temniță, și ați venit pe la Mine.” Atunci cei neprihăniți îi vor răspunde: „Doamne, când Te-am văzut noi flămând și Ți-am dat să mănânci? Sau fiindu-Ți sete și Ți-am dat de ai băut? Când Te-am văzut noi străin și Te-am primit? Sau gol și Te-am îmbrăcat? Când Te-am văzut noi bolnav sau în temniță și am venit pe la Tine?” Drept răspuns, Împăratul le va zice: „Adevărat vă spun că, ori de câte ori ați făcut aceste lucruri unuia din acești foarte neînsemnați frați ai Mei, Mie Mi le-ați făcut.” (Matei 25:31-40).

Ideea este că Hristos este puternic prezent atunci când slujim celor în nevoie, în special celor mai nevoiași – celor bolnavi, celor flămânzi, celor din închisoare și celor asupriți. Așa cum renumitul savant britanic Matthew Henry spunea despre acest text din Matei: „Hristos este printre noi mai mult decât credem.” Vă îndemn să-L experimentați pe Hristos printre cei

săraci și prin durerea celor bolnavi. El vă va surprinde cu prezența Lui, când slujiți pentru El și îi slujiți de fapt Lui, în aceste locuri ale suferinței. Te va surprinde în mod plăcut atunci când vei realiza că tu ești cel căruia îi slujește Hristos prin cei pe care te-ai dus să-i slujești.

Călugărul scoțian din vechime și-a scris gândurile și impresiile după ce a contemplat o vale abruptă de-ți lua răsuflarea, din Scoția, numind-o „un loc îngust”. El a intenționat să spună că era un loc unde cerul și pământul se intersectează sau un loc în care poți să simți că ești foarte aproape de cer. Așa este și slujirea celor marginalizați – „un loc îngust”.

Henry Blackaby în cunoscuta sa carte „Experimentându-L pe Dumnezeu” aduce în lumină un principiu puternic al slujirii care spune în esență „dă-ți seama unde lucrează Dumnezeu și alătură-i-te acolo”. Prieteni, Dumnezeu are săgeți roșii intermitente cu efect sonor de reverberație îndreptate înspre cei săraci și înspre cei cu dizabilități. Experimentați-L pe Dumnezeu așa cum nu ați mai făcut-o până acum alături de cei săraci și alături de cei cu dizabilități. Nesfârșite câmpuri de suflete sunt gata de recoltă – mulțimi peste mulțimi așteaptă cu inimi receptive să audă Evanghelia, să experimenteze lumina invadând locurile lor întunecoase; așteaptă să devină frați și surori cu tine în Hristos.

În Luca 14, Isus participă la un ospăț dat de fruntașii fariseilor (vs.1). În Pilda Marelui Ospăț (vs.15-24), Dumnezeu Tatăl ne invită pe toți, dar în mod special pe cei săraci și pe cei afectați de dizabilități (vs. 13, 21, 23). Le spune discipolilor săi că este „mânios” că locul ospățului nu este plin cu asemenea oameni și îi urgencează cu pasiune „duceți-vă degrabă” și „siliți-i” (literal „faceți-i” sau „luați-i de mână” și trageți-i după voi) ca să vină „în casa mea”. Reiese clar din această pildă că aceia care erau înstăriți nu au fost dispuși să răspundă chemării lui Dumnezeu. Totuși, cei în nevoie au fost mai receptivi la această chemare. Cei în nevoie apreciază mai mult ceea ce are Dumnezeu de oferit. Dacă nu avem o înțelegere profundă asupra forței distructive necruțătoare a păcatului nostru și asupra cumplitei dureri pe care păcatul o aduce lui Dumnezeu, nu vom avea nevoie niciodată de Marele Doctor ca să ne vindece de cea mai mare putere distrugătoare de pe pământ – păcatul și de letala consecință eternă pe care acesta o aduce. Nu vom fi părtași experiențelor care anticipă Marele ospăț sau a avansului primit din moștenirea noastră (Efeseni 1:14-18), decât dacă căutăm vindecarea păcatelor noastre.

Așa cum a spus Isus: „Nu cei sănătoși au trebuință de doctor, ci cei bolnavi. Eu am venit să chem la pocăință nu pe cei neprihăniți, ci pe cei păcătoși.” (Marcu 2:17)

ÎMPĂRĂȚIA LUI DUMNEZEU ȘI DIZABILITATEA. UN COMENTARIU PE LUCA 14:1-24 – de Pastorul Steve Bundy

Oamenii cu dizabilități sunt așezați în centrul învățaturii despre Împărăția lui Dumnezeu, în Luca 14:1-24. Totuși ca să înțelegem mesajul lui Luca privind persoanele cu dizabilități, trebuie să recunoaștem de asemenea natura escatologică sau „îndreptată spre viitor” a pasajului mai larg din Luca 13-14. Un exeget notează:

„În două seturi de unități, în paralelism secvențial (13:10-35; 14:1-35), Luca explorează o serie de inversări și de inversiuni paradoxale asociate cu manifestarea Împărăției lui Dumnezeu, atât în conexiune cu manifestarea Sa prezentă, cât și în conexiune cu manifestarea Sa în momentul în care toate planurile lui Dumnezeu vor fi duse la bun sfârșit.”

Pentru studiul nostru vom analiza doar Luca 14:1-24. Deși observăm tema „contrastelor și a inversiunilor” de-a lungul Evangheliei lui Luca, ea se evidențiază cel mai clar în capitolele 13 și 14, acolo unde Hristos pune la încercare câteva practici religioase și sociale și începe să introducă natura „de acum și cea ce va să vină” a Împărăției lui Dumnezeu.

Religia care nu reflectă Împărăția – Luca 14:1-6

Hristos a fost invitat să mănânce în ziua de Sabat împreună cu un fruntaș al fariseilor și cu alți invitați. Similar cu ceea ce Luca povestește în capitolul 13, învățăturile lui Hristos au loc aici în ziua de Sabat, în mijlocul conducătorilor religioși, având ca centru de interes o persoană cu dizabilități. Accentul cade atât asupra lui „acum și aici” cât și asupra viitorului. „Limbajul pentru bucate, *θαγεῖν ἄρτον* (*thageiv arton*), „a mânca pâine” anticipă pe cel din versetul 15 (în legătură cu împărăția lui Dumnezeu); în limbajul literar a lui Luca, această masă de Sabat anticipă banchetul escatologic.”

Aceasta este a patra oară când Luca relatează controverse asupra zilei de Sabat (Luca 14:1). Este evident că aceasta era o dispută majoră între Isus și liderii religioși (vezi de asemenea Luca 6:1-5; 6:11; 13:10-17). Trei din patru pasaje implică o persoană cu o dizabilitate. O gazdă dintre fruntași l-a invitat pe Isus – literal unul dintre cei aflați la „conducere” (*ἀρχοντων των θαρῖσαιων/archoton ton tharisaion*), însemnând că putea fi unul din membrii Sinedriului. Semnificația este că: **1**) cei invitați erau cel mai probabil din înalta societate (Luca 14: 7, 12); **2**) cei invitați erau alți lideri religioși, inclusiv „experți ai Legii” (Luca 14:3) și 3) „*Îl pândeau de aproape.*” (Luca 14:1).

Din context reiese că ei încă se adunau ca să mănânce când a apărut un om cu hidropizie în fața lor. Limbajul este similar cu cel din Luca 13:11 ceea ce-i împarte pe exegeți în cei ce cred și cei ce nu cred că acest om ar fi făcut parte dintr-un plan al liderilor religioși. Având în vedere contextul dat de faptul că el era „pândit de aproape” (Luca 14:1) și de prezentul grup

de „experți”, este posibil ca omul să fi fost plantat acolo pentru ca Isus să poată fi prins într-un soi de cursă a propriilor Lui cuvinte și acțiuni.

Într-o notă tehnică, hidropizia este o acumulare neobișnuită de lichide în corp care determină corpul să se umfle. Poate să fie destul de dureroasă, ca să nu mai menționăm dificultatea pe care o dă în mișcare. Nu numai că boala în sine este gravă, dar ea afectează pe deasupra rinichii, ficatul, sângele, și/sau inima. Rabinii de pe vremea Lui Isus erau de părere că o persoană atât de rău afectată a comis un păcat grav (Numeri 5:11-27).

Noua traducere a Bibliei (în lb.engleză) redă versetul 2 astfel „ Acolo, în fața lor era un om *suferind* de hidropizie”(sublinierea ne aparține). În grecește este literal „*Și iată, un om sigur cu hidropizie era înaintea Lui.*” Nu se folosește rădăcina cuvântului *suferind* (πασχω/pascho, folosit în multe pasaje din NT pentru a comunica suferința, vezi Romani 8:18). Cu alte cuvinte, translatorii noii versiuni a Bibliei (în lb.engleză) au inserat cuvântul „suferind” ca să comunice mai bine, ceea ce ei credeau că este înțelesul textului.

S-a spus că suferința este cel mai bun numitor comun al tuturor oamenilor. Toți vor suferi într-un fel sau altul. În timp ce unii oameni cu dizabilități nu se consideră mai „suferinzi” decât alți oameni, majoritatea, am aflat, vor susține, pe bună dreptate, că există o suferință foarte reală care apare însoțită de anumite limitări și provocări care rezultă din (sau se asociază cu) dizabilitatea lor. Acest argument, desigur, crește în intensitate atunci când luăm în considerare starea celor cu dizabilități în țările mai puțin dezvoltate. Este de asemenea important să notăm că suferința nu are neapărat conotația de „victimă”. Vedem în Romani 8:20 că însăși creația tânjește după răscumpărare. Putem vedea același lucru și în contextul suferinței din mijlocul căreia Pavel scrie scrisoarea sa către creștinii romani (vezi versetele 17-18). Datorită căderii omului din Geneza, toată creația – în mod special omenirea – experimentează suferința, indiferent dacă suferă sau nu de o dizabilitate.

În timp ce Hristos a venit cu siguranță ca să ne elibereze de suferință (Luca 4:18-19), El a arătat de asemenea că cei săraci vor fi totdeauna cu noi (Marcu 14:7). Cu alte cuvinte, nu toate vindecările înseamnă eliberare totală de suferință, pentru toți cei pe care Isus i-a vindecat au experimentat în final moartea. Am ajuns la concluzia că sunt patru mari categorii de suferință pe care oamenii o experimentează la un moment dat în viață, fie că au sau nu au o dizabilitate:

1. Fizică (incluzând suferința cognitivă sau mentală).
2. Spirituală (o consecință a păcatului și a separării de Dumnezeu).
3. Emoțională (în circumstanțe ale vieții cum ar fi o dezamăgire în dragoste, divorț, pierderea celor dragi, și alte dezamăgiri).
4. Socio-Culturală (incluzând suferința socio-religioasă, socio-politică, discriminarea, segregarea, și altele asemănătoare).

Trebuie recunoscut, totuși, că în unele cazuri gradul de suferință poate să difere de la o persoană la alta, cu sau fără vreo dizabilitate. În multe culturi, este corect să menționăm, unii dintre cei cu dizabilități au experimentat nivele mai profunde de suferință în toate cele patru categorii, comparativ cu cei fără dizabilități – și această experiență este de cele mai multe ori pe toată durata vieții, și nu doar o „criză” care are un început și un punct finit. Mare parte din această suferință are de-a face cu societatea și cultura în care s-au născut.

Sărind puțin înainte în acest capitol, putem observa că în timp ce Isus a oferit vindecare fizică acestui bărbat (Luca 14:4), mai târziu a sfătuit gazda ospățului să includă în viața lui pe cei „săraci, infirmi, ologi și orbi” (Luca 14:13). În timp ce nu toate persoanele de pe pământ sunt vindecate, – de fapt, majoritatea nu sunt – ceea ce a oferit aici Isus a fost un model care aduce vindecare (eliberare) în toate cele patru categorii ale suferinței, contextul acestei vindecări fiind relațiile spirituale și sociale.

Gândiți-vă ce încurajare spirituală și ce sprijin se regăsește într-o comunitate de relații conectate cu Dumnezeu; ce sprijin emoțional se poate găsi atunci când oamenii din jurul tău pot să relaționeze, „să-și poarte unii altora poverile”(1Cor 1:3-7); ce schimbare în bine, în cultură și societate are loc atunci când învățăm să acceptăm, să ne acomodăm cu „diferențele” care ne învață despre viață; și ce diferență poate să facă resursele împărțite cu cei a căror limitări fizice și intelectuale îi împiedică să-și câștige existența, sau să aibă acces la anumite structuri la care nu ar avea posibilitatea să ajungă altfel, sau pe care altfel nu le-ar putea accesa. Ceea ce făcea Hristos, de fapt, era să creeze modelul, pentru ceea ce urma să numească mai târziu, Biserica.

La fel cum a făcut cu femeia din Luca 13, Isus l-a observat imediat pe acest bărbat la ospățul din ziua Sabatului. Cunoscând inimile celor aflați în această „ostilă” adunare, Isus i-a întrebat pe învățătorii Legii: „Oare este îngăduit a vindeca în ziua Sabatului sau nu?” (Luca 14:3). Era o opinie care predomina printre rabini, aceea conform căreia vindecarea celor bolnavi sau a celor cu dizabilități nu era îngăduită în ziua de Sabat, cu excepția situației în care exista o probabilitate clară ca acea persoană să moară altfel, chiar în acea zi. Întrebarea a dat naștere unei dileme; pe care intenționau să o folosească împotriva lui Isus, fusese acum întors și folosit împotriva lor. Textul ne spune că „Ei tăceau.” (vs.4). În comentariul său pe Luca, Alfred Plummer explică:

Dilema, dacă plănuiseră una împotriva Lui, era acum întoarsă împotriva lor înșiși. Acești frunțași ai Legii trebuiau să fie în stare să răspundă unei astfel de întrebări: și dacă riguroșii farisei nu au avut nicio obiecție până atunci, nu puteau să protesteze nici acum. S-au refugiat în tăcere, nu pentru a-l determina să vindece, ci pentru că nu știau ce să spună. Nu doreau să spună că vindecarea este permisă în ziua de Sabat și nu îndrăzneau să spună că nu era.

În tăcerea lor, Isus a vindecat. Luându-l pe bărbat, Isus – așa cum deseori făcea – l-a atins în timpul procesului de vindecare. După ce a fost vindecat, Isus l-a lăsat să plece, probabil

pentru a-l scăpa de situația în care cei prezenți nu-l agereau pe Isus și acum nici pe acest om prin care le-a fost adusă atâta rușine. Prinși în propria lor cursă, preocuparea pentru propriile lor tradiții religioase a cântărit mai mult decât preocuparea lor pentru cei cu dizabilități.

Simțind tensiunea, Isus a pus din nou o întrebare ca să dezvăluie răutatea inimilor lor: Pe urmă le-a zis: „Cine dintre voi, dacă-i cade copilul sau boul în fântână, nu-l va scoate îndată afară, în ziua Sabatului?” (Luca 14:5). Aceasta este o paralelă la contextul din Luca 13:15-16, cu excepția faptului că Isus aici nu i-a numit ipocriți. Asta nu pentru că ar fi fost mai puțin ipocriți decât cei cărora li se adresa în capitolul 13, ci mai degrabă pentru că cei prezenți nu au rostit încă nimic împotriva vindecării – erau încă încurcați, nefiind în stare să răspundă la prima întrebare în ce privește Legea. Acum, odată în plus, ei „n-au putut să-l răspundă nimic la aceste vorbe.” (Luca 14:6).

În structura acestei propoziții, Isus a pus accentul pe „care dintre voi” (τινὸς υμῶν/tinus humon), formulând întrebarea în așa fel încât să fie personală, pusă fiecăruia dintre cei prezenți. Isus a folosit de asemenea cuvântul „îndată” ca să le transmită urgența care i-ar cuprinde și pe ei și care l-ar determina să nu întârzie (încă o zi) și să nu se gândească că este o zi de Sabat ca să-și salveze fiul sau animalul aflat în pericol.

Se pare că nu exista nicio restricție în a salva o persoană sau un animal în ziua Sabatului în legea Sabatului evreiesc. Erau, pe de altă parte, restricții printre populația din Qumran, regăsite în The Damascus Document XIII (Documentul din Damasc XIII): „Nimeni să nu ajute un animal să fete în ziua Sabatului, iar dacă ea își va lăsa copiii să cadă într-un bazin sau un șanț, el să nu îi scoată în ziua Sabatului.” Evreii în general, totuși, nu ezitau să-și salveze membrii familiei sau animalele. Încă odată în plus, liderii religioși au roșit din cauza vieții lor centrate asupra propriilor lor persoane, dând dovadă că le păsa mai mult de propriii lor copii și animale decât de copiii lui Dumnezeu. De asemenea observăm că lecția vine prin intermediul unei persoane cu dizabilități – așa cum se va întâmpla și cu restul capitolului 14, unde Hristos arată natura Împărăției lui Dumnezeu, la sfârșitul veacurilor.

Gazdă oarbă și oaspeți dezonorați – Luca 14:7-11

În versetele 7-11 Isus observă că oaspeții se înghesuiau pentru locurile cele mai onorabile. Ironia aici nu poate trece neobservată. Isus tocmai vindecase un om suferind de o dizabilitate, care nu fusese invitat la masă. În loc să sărbătorească împreună cu acest om, această miraculoasă intervenție, invitându-l la masă și ascultându-i povestea, invitații încercau să-și câștige recunoașterea propriei valori prin revendicarea celor mai bune locuri la ospăț. Isus tocmai l-a „revendicat” pe acest om cu dizabilități pentru Împărăție, iar ei erau ocupați cu revendicarea locurilor de „onoare” după tradițiile lor religioase.

Isus le-a spus o pildă despre locurile de onoare la un ospăț de nuntă. Isus a ales acest exemplu tocmai pentru că locurile de onoare la o nuntă erau mai clar delimitate decât cele de la un ospăț găzduit de un fariseu. Cu alte cuvinte, chiar dacă n-ar fi fost evident că

intențiile lor erau să obțină locuri de onoare, El a folosit un exemplu clar care să dezvăluie ceea ce se întâmpla de fapt. Faptul că era vorba despre un „ospăț”, însă, putea fi menit să facă trecerea ușoară la lecția pe tema: „pe cine să inviți la ospăț”, pe care Isus urma să i-o dea gazdei. În pilda ospățului de nuntă, gazda este cea care are ultimul cuvânt cu privire la persoana căreia i se oferă locul de onoare. Să nu scăpăm din vedere paralela dintre această poveste și ceea ce citim în Luca 13 continuând cu ceea ce este scris în capitolul 14. Cine are locurile de onoare în planul lui Dumnezeu, în împărăția lui Dumnezeu? Gazda va decide.

Isus a pus în evidență smerenia în fața mândriei și înălțarea în fața umilinței. În loc să ai o atitudine plină de sine cum că ai merita și că ar trebui să ocupi un loc de onoare, Isus a învățat pe ceilalți că smerenia în onoare nu este determinată de clasă, statut, de poziție, sau bogăție, mai degrabă, aceasta este determinată de Dumnezeu.

Ar fi o greșală să credem că aceasta este o învățătură nouă pentru liderii religioși. Învățătura de aici a lui Isus este un ecou a celei din Proverbe 25:6-7 „Nu te făli înaintea împăratului și nu lua locul celor mari; căci este mai bine să îți se zică: „Suie-te mai sus!” decât să fii coborât înaintea voievodului pe care îți-l văd ochii.” Problema pentru acest grup nu era o problemă de lipsă de cunoștință, ci era o problemă a inimii. Deși știau bine învățăturile Scripturii, erau plini de mândrie și de aroganță. Isus a încheiat această pildă prin cuvintele: „Căci oricine se înalță va fi smerit; și cine se smerește va fi înălțat.” (Luca 14:11), foarte asemănător cu modul în care a încheiat și învățătura din Luca 13:30: „Și iată că sunt unii din cei de pe urmă, care vor fi cei dintâi, și sunt unii din cei dintâi, care vor fi cei de pe urmă.” În mintea acestor lideri spirituali, omul cu dizabilități era pe ultimul loc iar ei erau primii. Isus a clarificat că nu așa stau lucrurile în Împărăția lui Dumnezeu.

Și dacă nu a fost destul de explicit până în acel moment, Isus se întoarce înspre gazdă în versetele 12-14 și-i vorbește în mod direct.

Gazda – Luca 14:12-14

Aici putem vedea una dintre cele mai descriptive explicații ale naturii Împărăției lui Dumnezeu din Evanghelia lui Luca. Similar cu modelul din capitolul 13, Isus trece de la evanghelizare la slujirea celor cu dizabilități (Luca 14:1-6), apoi la conturarea unui stil de viață caracterizat de smerenie și de acordare a întâietății altora (Luca 7-11), apoi la descrierea unui stil de viață care îi include pe cei cu dizabilități (inclusiv a neamurilor, a celor săraci, cei respinși și a străinilor), și concluzionează aducând o imagine asupra Împărăției viitoare.

Isus a oferit această lecție gazdei: „Când dai un prânz sau o cină...” (vs.12). Similar cu aplicația personală pe care a subliniat-o Isus în Luca 14:5 („Dacă unul din voi are un fiu”), Isus a făcut această „însărcinare” gazdei în mod personal: „Când (tu) dai un prânz...”. Este important de notat că aici găsim două din „însărcinările” în care Isus a oferit instrucțiuni clare cu privire la includerea celor cu dizabilități în viața noastră și în viața Bisericii. Prima

„însărcinare” ne este dată fiecăruia din noi, în mod individual. Dacă dorim ca viața noastră să reflecte Împărăția lui Dumnezeu, atunci trebuie să trăim la fel ca Regele, o viață care îi include pe cei cu dizabilități. A doua „însărcinare” este adresată Bisericii, reprezentanților Împărăției Lui. Acestea se regăsesc în Luca 14:15-24, la care ne vom uita în cele ce urmează.

Observați că Isus a folosit atât termenul “prânz” (αριστον/ariston) cât și termenul „cină” (δειπνον/deipnon), ceea ce sugerează că Isus nu se referea numai la o anumită masă din timpul zilei, ci comunica mai degrabă noțiunea de masă la modul general pentru a fi cuprinse toate în ospitalitatea omului. Cu alte cuvinte, Isus nu sugera doar o masă specială, dată ocazional; ci se referea la stilul de viață normal al omului care trebuia să îi includă pe cei cu dizabilități, pe acei „ceialți” care în mod obișnuit nu erau invitați la mese în cultura lor – aceia care se aflau înafara zonei de confort în asocierea tradițională, cei pe care îi considerau „mai prejos” și pe care nu-i puteau găsi ocupând locurile de „onoare”.

Mai specific, Isus menționează aici lista tipică a unui fariseu, incluzând „prieteni, frați, neamuri și vecini bogați” (Luca 14:12). El a adăugat că motivul inimii este de obicei acela al reciprocității, o dorință de a fi recompensat într-o formă sau alta. Apoi el a propus o listă alternativă de invitați pentru gazdă, una venită de la „Gazda” tuturor banchetelor și care are locurile de onoare deja rezervate: „Ci, când dai o masă, cheamă pe săraci, pe schilozi, pe șchiopi, pe orbi. Și va fi fericite de tine.” (Luca 14:13). Contrastul dintre liste era evident pentru cei prezenți. Prima listă îi includea pe cei prezenți atunci la ospăț; a doua listă îl reprezenta pe acel bărbat cu dizabilități care fusese vindecat (și pe cei ce erau cu el), dar care nu a fost invitat.

Acest revers și contrast a fost arătat în viața și învățăturile lui Isus. În umblarea Lui pe pământ și în timp ce slujea celor în nevoie, El „L-a făcut cunoscut pe Tatăl.” (Ioan 1:18), arătându-ne caracterul și natura lui Dumnezeu. Aici El a făcut cunoscut faptul că natura Împărăției, care reflectă natura Regelui (Gazda), este în așa fel încât acordă onoare celor ce au fost respinși, marginalizați, și dați afară din organizațiile religioase și sociale, din cauza dizabilității sau a statutului. Acest text stabilește o înțelegere a naturii Împărăției care influențează tot ce este și va fi Biserica. Pentru că, dacă Împărăția este una în care oamenii cu dizabilități au un loc de onoare, atunci Biserica ar face bine să înțeleagă inima Regelui și dragostea Lui pentru cei nebăgați în seamă.

O viață care include persoanele cu dizabilități va atrage binecuvântări, și anume, binecuvântările Împărăției. Așa cum comentează Hendriksen, „Care slujitor nu poate mărturisi faptul că cele mai valoroase lecții pe care le-a învățat vreodată i-au fost transmise de cei săraci... de cei mici, de cei bolnavi, de cei handicapați, de cei muribunzi?”

Nu numai că va fi o binecuvântare pământească, ci și una cerească: „ți se va răsplăti la învierea celor neprihăniți.”(Luca 14:14). Încă o dată contextul imediat al discuției este slujirea pe pământ (aici și acum), fixată în contextul mai larg al escatologiei (ceea ce va să vină).

Marele ospăț – Nu ceea ce se așteptau ei să fie – Luca 14:15-24

Încă odată în plus putem observa paralela între punctele principale ale capitolelor 13 și 14, cu accent pe contrast și inversare:

Așezând capitolul 14:15-24 (înconjurat de persoane cu totul nepotrivite pentru banchetul regatului lui Dumnezeu) în paralel cu capitolul 13:22-30, Luca stabilește o dialectică între responsabilitate umană subliniată aici și prioritatea harului și inițiativei lui Dumnezeu... Reversul aici este între așteptările celor care au luat parte la misiunea lui Isus și se așteptau să fie prezenți la ospățul Împărăției escatologice.

De îndată ce Isus a adus în discuție învierea dreptilor, cineva de la masă a sărit direct la subiectul „prânzul în Împărăția lui Dumnezeu!” (Luca 14:15). Din context și după răspunsul dat de Isus reiese clar că tonul celui care a vorbit era destul de „pios”. Fiind de curând muștră de Isus pentru lipsa sa de grijă față de cei cu dizabilități și față de proscrisi, și știind acum despre locurile rezervate celor săraci, acest invitat a încercat să dea un răspuns corectiv privind poziția lui (și a celorlalți invitați) la Marele Ospăț al Împărăției.

Această atitudine a reușit doar să întetească mânia lui Isus. Într-un fel, El le-a răspuns: „Vreți să vorbim despre Împărăție? Ok, hai să vorbim despre Împărăție.” Și apoi a lansat o pildă, care este fără îndoială punctul culminant în Evanghelia lui Luca. În capitolele 13 și 14 Isus a slujit două persoane cu dizabilități, a muștră de două ori liderii religioși pentru ipocrizia lor și pentru mai marea lor preocupare pentru animalele lor și pentru propriile afaceri decât pentru copiii prizonieri ai lui Dumnezeu (și toate acestea în numele Lui), a profețit despre neamuri și despre cei din afară că vor deveni copii în Împărăția lui Dumnezeu, iar despre cei ce erau parte a Împărăției că vor fi alungați, și a transmis în mod specific că un mod de viață care reflectă Împărăția este un mod de viață al includerii celor cu dizabilități. Acum Isus a dat lovitură finală: tot ceea ce a spus El până la acel punct era o simplă reflecție a Împărăției viitoare!

Pentru cei prezenți, o discuție despre „ospățul în Împărăția lui Dumnezeu” (Luca 14) avea un înțeles clar. Evreii vedeau regatul mesianic în toată măreția lui, ca un ospăț grandios, cu abundente cantități de mâncare, băutură și părtașii, cu Dumnezeu stăpânind în final peste întreg pământul, inclusiv peste neamuri: „Domnul oștirilor pregătește tuturor popoarelor, pe muntele acesta, un ospăț de bucate gustoase, un ospăț de vinuri vechi, de bucate miezoase, pline de măduvă, de vinuri vechi și limpezite.” (Isaia 25:6)

Ceea ce este simbolizat în acest fel este bucuria deplină a binecuvântării în Împărăția perfectă a lui Dumnezeu. Nu numai că cei pierduți sunt umiliți în așa fel încât ei se supun Domnului, dar în ceea ce-i privește pe cei salvați, ei urmează să ia parte la binecuvântarea Bisericii Lui și să fie săturați de bunătățile casei Lui. Chiar dacă ospățul este pe pământ, este pe un pământ transformat în rai pentru că zidul de despărțire dintre Dumnezeu și lume a căzut; moartea nu mai este, și toate lacrimile au fost șterse, pe vecie.

Pentru a înțelege mai bine natura radicală a ceea ce le spunea Isus celor prezenți, este necesar să reflectăm asupra teologiei evreiești, comună acelor zile, cu privire la discuția veche de 700 de ani asupra „Marelui Ospăț”, din Isaia 25. Kenneth Bailey în cartea lui „Jesus Through Middle Eastern Eyes” („Isus văzut prin ochii Orientului Mijlociu”) oferă o privire mai adâncă asupra credințelor pe care le aveau. Când evreii s-au întors în Iudeea din exilul babilonian, limba se schimbase din evreiește în aramaică.

Pe vremea lui Isus, o traducere în aramaică a Scripturii evreiești, cunoscută sub numele de Targum, se folosea în sinagogi. Unii traducători care au tradus în Targum, și-au luat libertăți mari în traducerea textelor. Ca urmare, traducerea în Targum ne oferă o privire asupra modului în care oamenii din primul secol înțelegeau câteva din textele biblice.

Se pare că traducătorilor în Targum nu le păsa de viziunea atotcuprinzătoare asupra marelui ospăț: „Yahweh, gazda, va face pentru toți oamenii un ospăț pe acest munte. Și deși ei credeau că va fi o onoare, va fi o rușine pentru ei și mari nenorociri, nenorociri de care nu vor putea scăpa, nenorociri de care vor muri.”

Urmărind aceeași traducere Targum, cartea lui Enoh (secolul 2 î.Hr.) vorbește de un mare ospăț împreună cu Mesia, numai că afirmă prezența neamurilor. „Dar îngerul morții va fi prezent ca să-i distrugă pe acei dintre neamuri. Sala ospățului va fi plină de sângele lor și credincioșii vor trebui să-și facă drum prin el ca să ajungă la masă!”

Comunitatea Qumran (secolul 1 î.Hr.) era sigură că niciun om dintre neamuri nu va fi prezent la marele ospăț. Doar evreii pioși care au respectat Legea vor fi acolo. Ceea ce mai reiese clar din acest sul mic de hârtie este că nici cei cu dizabilități nu vor fi acolo. Fiți atenți la „Sulul Legii Mesianice” în timp ce se referă la cei cu dizabilități: „Nimeni nu poate participa la banchet dacă este lovit în trupul său, sau paralizat în picioare sau mâini sau șchiop sau orb sau surd sau prost sau lovit în trupul său, sau are o pată vizibilă.”

Până în secolul I, viziunea lui Isaia asupra ospățului cuprinzător este complet întunecată de anumite prejucții împotriva neamurilor și a celor cu dizabilități.

Întorcându-se la omul merituos, Isus reiterează sub formă de pildă, ceea ce deja spusese despre „locurile de onoare” și despre „lista de oaspeți”, care cuprindea numele celor cu dizabilități și a celor respinși. Acum El indica faptul că, acest „ospățul Împărăției” în care ei își puseseră nădejdea va fi de fapt „plin” (Luca 14:23) de cei despre care tocmai vorbiseră. În pildă „Un om a dat o cină mare și a poftit pe mulți” și a avea un număr mare de invitați. În acele zile nu era neobișnuit ca întâi să chemi și apoi să trimiți pe cineva ca să le amintească. Povestea nu indică faptul că ar fi refuzat cineva prima dată, așadar erau așteptați să participe odată ce ospățul a fost pregătit. În timp ce gazda aștepta cu nerăbdare să-i apară oaspeții și să se bucure de ospăț bine pregătit, slujitorul lui s-a întors cu mesajul – nu vine nimeni – de parcă s-ar fi înțeles toți să nu participe la ospăț. Luca clarifică acest lucru în versetul 18, care poate fi tradus literal astfel, „au început să se dezvinovățească rând pe rând.” După cum

analizează Plummer „Nu era nicio diferență; era ca o conspirație aranjată dinainte: toți s-au scuzat că sunt prea ocupați în prezent ca să poată veni. Și nu era nici măcar o excepție.”

Observați că, dintre toate scuzele menționate, niciuna nu era o scuză legitimă care să justifice „dezonorarea” gazdei și a ospățului său. Cumpărutul unui teren, a unui bou, sau căsătoria erau toate scuze insuficiente pentru a dezonora gazda. Ce analogie puternică pentru cei ce nu vor lua parte la acest ospăț escatologic! E ca și cum ceva din inima lor i-a determinat să conspire împreună pentru a se ascunde în spatele scuzelor, pentru a evita să-l onoreze pe cel ce era gazdă.

În timp ce gazda îl asculta pe servitor, devine furios pentru scuzele ilegite și poruncește slujitorilor săi să meargă „degrabă în piețele și ulițele cetății” și să aducă „aici pe cei săraci, ciungi, orbi și șchiopi.” (Luca 14:21). O reiterare a „listei de oaspeți” menționată în Luca 14:13; Isus accentua încă o dată că Împărăția aparține unora ca aceștia. Că slujitorul a trebuit să meargă „în piețe și pe ulițele cetății”(vs.21) indică poziția socio-economică a celor săraci și a celor ce suferă de dizabilități. Similar cu ceea ce am putea experimenta într-un cadru urban al unui centru de oraș, o „piață” era un drum mai larg, drumul mai umblat, unde se puteau găsi cerșetori săraci și cu handicap; „ulițele” erau mai ascunse, mărginașe, și, pe acolo puteau de obicei să fie găsiți cei mai din urmă dintre cei din urmă. După cum explică Hendriksen „slujitorul este acum trimis în acea parte a orașului unde trăiau oamenii neprivilegiați; cei săraci, ciungi, orbi, ologi, exact aceiași oameni deja menționați în versetul 13. Observați separarea celor cu dizabilități de cei integrați – slujitorul a trebuit să iasă afară din cartiere, hoteluri, școli, și chiar din sinagogă ca să-i găsească pe cei cu dizabilități.

Stăpânul i-a spus slujitorului să „aducă aici (înăuntru)” (vs.21). Hendriksen continuă comentariul său:

„Acest lucru a fost probabil necesar, nu atât pentru faptul că, spre exemplu, cei orbi n-ar fi fost în stare să găsească sala ospățului decât dacă erau duși de mână și conduși, ci mai degrabă pentru că toate grupurile de oameni menționate aici s-ar putea confrunța cu îndoieli serioase cu privire la faptul că un ospăț fastuos ar putea fi într-adevăr pentru ei.”

O viață de neglijare, abuz și discriminare i-a alungat pe cei săraci și pe cei cu dizabilități în zonele din afara orașului. De ce ar vrea cineva să-i sărbătorească pe ei? Modul de viață a lui Isus și învățăturile Lui au redefinit pentru evreii de atunci conceptul de Împărăție a lui Dumnezeu.

Iacov, fratele vitreg a lui Isus, pare să fi „prins” ce a „învățat” Isus, atunci când scrie:

„Frații mei, să nu țineți credința Domnului nostru Isus Hristos, Domnul Slavei, căutând la fața omului. Căci, de pildă, dacă intră în adunarea voastră un om cu un inel de aur și cu o haină strălucitoare, și intră și un sărac îmbrăcat prost; și voi puneți ochii pe cel

ce poartă haina strălucitoare și-i ziceți: „Tu șezi în locul acesta bun!”, și apoi ziceți săracului: „Tu stai acolo în picioare!” sau: „Șezi jos la picioarele mele!” Nu faceți voi oare o *deosebire* în voi înșivă și nu vă faceți voi judecători cu gânduri rele? Ascultați, preaiubiții mei frați: n-a ales Dumnezeu pe cei ce sunt săraci în ochii lumii acesteia, ca să-i facă bogați în credință și moștenitori ai Împărăției pe care a făgăduit-o celor ce-L iubesc?”(Iacov 2:5, italici adăugate)

În versetul 23, slujitorul i-a adus la cunoștință că tot ce a cerut stăpânul a fost făcut, dar că încă mai era loc. Stăpânul spune atunci slujitorului să iasă din nou, dar de data aceasta să se ducă „la drumuri și la garduri, și pe cei ce-i vei găsi, silește-i să intre, ca să mi se umple casa.” Această gazdă era darnică și nu dorea ca ceva din ce pregătise să se arunce – pentru că avea destul ca să-i sature din belșug pe cei neglijăți de societate. „Drumuri și gardurile” erau locații aflate înafara orașului. Acum, după ce cei din oraș fuseseră adunați, slujitorul trebuia să se ducă înafara orașului, acolo unde erau cei pe care „nu-i puteai atinge”, trăind în mici barăci și locuințe, mulți separați în funcție de handicapul sau boala de care sufereau. De data aceasta servitorul trebuia să-i „silească” să vină (vs.23). Limbajul redă o puternică stăruință sau constrângere, care uneori era necesară în cazul lor. Gazda își dorea casa „plină” de oameni care erau săraci, ciungi, orbi, ologi; el nu avea să înceapă ospățul până când nu erau toți adunați și nu aveau toți un loc la masă. Cei care în mijlocul confortului modului lor de viață și a mulțumirii de sine au apelat la scuze nu aveau să participe sub nicio formă la ospăț. Dar pentru cei cu dizabilități și pentru alți oameni marginalizați din societatea lui, gazda a clarificat: „Împărăția era alcătuită din „acești foarte neînsemnați frați ai Mei” (Matei 25:40). Încheindu-și pilda în versetul 24, este clar din Evanghelia lui Luca, că Isus a trecut de la o pildă a gazdei, la El Însuși în postura de gazdă, vorbind în mod direct celor prezenți: „Căci vă spun”. Acum se adresa direct celor care ascultau: voi sunteți invitații care au găsit scuze, cei care nu au căutat scuze sunt cei săraci, ciungi, orbi și șchiopi (vs.21). Ceea ce a clarificat Isus în aceste versete e inima Lui față de cei cu dizabilități. Nu ar trebui să fie nici urmă de îndoială asupra poziției lui Isus în dragoste și compasiune față de cei afectați de dizabilități. La fel, nu ar trebui să fie nici urmă de îndoială într-o lume necredincioasă, că este datoria credincioșilor, în mod individual și ca Biserică, să aibă grijă de cei atinși de dizabilități. La fel cum ne-a învățat Isus prin istorioara Bunului Samaritean, „mergeți și faceți la fel”.